

Szerkesztőségi iroda:  
BRASSÓ, Színház-utca 95. sz.  
hova a lap szellemi részét illető minden  
közlemény intézendő.  
Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓHIVATAL:  
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN  
színház-utca 95. sz. alatt,  
hova az előfizetési pénzek s hirdetések  
bérmentesen küldendők.

# BRASSÓ

ELŐFIZETESI AR:  
helyben házhöz hordva, vagy vidékre  
postán küldve:  
Egész évre 7 frt., Félévre 3 frt 50 kr.  
Negyedévre 1 frt. 80 kr.  
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:  
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. 1-10 sor  
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés helye  
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-  
seknek kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.  
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.  
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

86. szám.

BRASSO, Kedd, július 28-án.

I-ső évfolyam 1885.

## F e l e l e t.

Brassó, 1885. július 26.

II.

Landtag, mondja a „Kronstädter Zeitung“ a „Gazeta“ után. Hogy tudniillik a Landtag-nak is székhelye volt nemes Nagy-Szeben város. Bizonny szép idők voltak azok. Requiescant in pace. Nagyszerű érzés lehetett az akkor egy száz atyafi szívében: „*nálunk van a Landtag*“. Tetszik tudni, az a valami, hol határoztak a magyarok felett, dirigáltak, rendelkeztek és feszengtek a mi örökünkben, azok az ismeretlen világról idefutott népek és nemzetek, kiknek hóna alatt volt egész apai, anyái, nagyatyai és nagyanyai öröksége, egy tubákszin, rezes nyelvű *parapli* képében.

S az volt a Landtag, a miért ma is viszsza-vágy az egész száz nációnak a szíve, hogy egy követ fújhattak az osztrákokkal és a magyar minden más ellenségével. Ezért voltak azok dicő, felejthetetlen és szép idők, mert itthon *mi-nálunk, a mi országunkban* basáskodhattak a németek s ezek védő köpenye alatt virulhattak, mint piszkos eső után a rókagoniba, a *telhetetlen száz has érdekei*. A „politik meines Hauses“ aegise alatt, mivel a telhetetlen panaszos százok oly jól meg tudták egyeztetni a „*gleichberechtigung*“ nekik oly tetszetős elvét, nagyon kedvező szelek fujtak a széthúzás, *önérdek, fajgyűlölet és a színlelés politikájának*. Kedvező szelek fujtak arra, hogy a koronás fő előtt a magyarság és a székelység kedvezőtlen színben tüntetessék fel, s a loyális, telhetetlen, *önző és széthúzó száz nációnak* mint Erdélyben és Magyarországon egyetlen possibilis politikai töredék tekintessék.

De hát azt mondja Moore, a ki tudvalóleg nem volt száz: „*s a szép idők, hajh, végkép elmúlnak*...“ És a „Kronst. Zeitung“ és a „Gazeta Transilv.“ mintha ott állának ma is, hol őket az ötvenes években találtuk: ma is még mindig Landtagról beszélnek! Az „*Abgeordneten-Haus*“ nem existál előttük; nem ismerik az unió törvényeit és mégis azért panasznak, hogy „*ma már Szeben arra sem jó, hogy egy esküdtszéki intézménynek képezze székhelyét*.“ — Bizony nem jó. Rossz, rosszabb a bűnnél. Oly rossz, mint egy rothadó krumplic. Megmondjuk, miért rossz. Csak tessék figyelni.

1. Mert hazafiatlan, telve árulással és szét-

huzással a magyar szent korona iránt. Isten is tudja, hogy ez igaz! Avagy hol harcoltak 1848—49-ben? Hol küzdöttek a magyar nemzet szabadságháborúja alatt? Oda jöttek-e, hol az az ország volt megtámadva, melyet pretenziók között mindig *Vaterlandjuknak szeretnek nevezgetni?* oda állottak-e, a hol a jog és törvény vala megtámadva, az ezredéves alkotmány veszélybe döntve? . . . Igen, oda állottak *Schlikkhez a magyar ellen;* szövetkeztek ellenségeinkkel, elárulták legbecsületesebb érdekeit édes hazájuknak, mert úgy kívánta azt az *ők telhetetlen Danaidák hordajuk, a hasuk!*

És egy szóval 700 esztendő óta tettek-e valamit, áldoztak-e valamire, építettek-e valamit, létesít-e egyetlen intézményük, mely nem kizárólag nekik volna teremtvé, mely a humanizmusnak, az egész közületnek szolgálna javára? ! Egyetlen egy, de egy sincs! — Mit tettek 700 esztendő óta hazájukért? Semmit! vagy röviden azt, hogy jóllaktak a husos fazakak mellett, s míg a magyar ott kinn törökökkel, tatárral harcolt, azalatt *ők itthon hízta*, s még azt a fegyverválságot is buzogányszóval kalapálták ki tőlük a fejedelmek. — Aldozott-e a haza közczéljaira, a *múzeumra, a lánchida közművelődési egyesületre?* Adott-e a tudományos egyetemnek, a nemzeti akadémiának, a képtárnak? Odarakta-e filléreit az országos kisdododára, — a *siketnémk* intézetének, a *vakok kórházának* javára? Vagy legalább pártolta-e a magyar tudományos intézeteket, látogatta-e iskoláinkat, akadémiáinkat és egyetemeinket?

Igen. Hogyne! Fiai itthon náluk megtanulták a hic-hec-hoc-ot, s aztán elutaznak Heidelbergbe, Göttingába, Zürichbe és minden máshova, — csak kizárólag oda nem, a hol el lehetne tanulni a nemes magyar nemzet történetét, aspirációit, küzdelmeit és törekvéseit; csak oda nem, hol *józanossággal* találkozzván a száz ifju ember, egyuttal találkozzék egészséges társadalmi és politikai nézetekkel is, hogy míg lábai a hazai megszentelt föld rögein járnak, kifőzzék eszével bolond ideák után ne szaladjon a levegőbe.

Ez egyetlen oka annak, hogy a tanultabb száz elementumok hazai szempontból üresek és használhatatlanok, politikailag megbízhatatlanok és laza erkölcsüek, és hogy társadalmilag egy rangon állók akár a kalmukokkal,

akár a hottentottákkal, akár a muszka muzsikkal.

Ezért nem jó Nagy-Szeben az esküdtszéki intézményre.

De nem jó még 2-szor: azért, mert illő végre-valahára szemébe mondani ezeknek az *önző, önérdekleső nációnak*, hogy ha Berlinben, Washingtonban és Bécsben nem, hát Magyarországon sem az a „*gleichberechtigung*“, hogy szövetkezzünk a haza kikialtott ellenségeivel, hirdessük a nemzet barbárságát, megtámadjuk a magyar alkotmányjogot, elvitassuk a koronás királyt, a császár után szaladgáljunk; nem az a „*gleichberechtigung*“, hogy ha megfájdul a százok telhetetlen gyomra, hát rögtön tollra, plajbászra kapjunk, bevádoljuk a magyart *Bécsnek*, elpanaszoljuk a *Schulvereinek*; hanem az a „*gleichberechtigung*“, hogy a magyar állampolgár legyen igazi polgár, szóval, *tettel és érzellemmel. Szeresse hazáját, becsülje meg nemzetét, tisztelje alkotmányát, boruljon le királya előtt és és és mindennekefelett ne szövetkezzék ellenségeinkkel!* Rossz lélekkel ne költse barbár hitünket; ne becsülje többre gyomrát felebarátjainál. Ez a *gleichberechtigung!*

Ezért vitték el az esküdtszéket a telhetetlen százok rezidenciájából, mert *ők mindezeknek* hijjával valának és mert éretlen gyerek kezébe nem való a kés. Kell-e pedig bolondabb gyerek az olyan nációnál, mely azokkal tart, kik hadat izenének saját hazájuknak.

Nagy-Szeben nem város önálló életszerves mozgással, individuális képességekkel és becsülendő törekvésekkel. Város az, melyben az életműködés mechanice tartatik fenn katonaság, közintézetek s hasonlók által. Az olyan város üzhetne okosabb politikát is.

Mert ha egyszer el találja veszteni a főpostaigazgatóságot, az országos tébolydát, a pénzügyigazgatóságot, — már pedig most hát egy kissé rossz szelek fujdogálnak, — hát akkor mehetnek a szebeni százok Ponczistól Pilátusig schulvereinoskodni és szövetkezni más holdkóros nációnak, mert bizony úgy kiesnek a városok sorából, mint a vörös hasu bankó a forgalomból.

Ha tehát „*Menschen und Zeiten sich vollständig geändert haben*“, annak is a százok az okai, kik a változott időhöz alkalmatlankodni nem akarnak.

Ezeket magyarázza meg a „Kr. Zeitung“

## A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

### Falusi kép.

(Vége.)

A gyilkosság vádja tehát egészen Vendelre nehezedett, és ha a bíróságnak még lett is volna oka ebben kételkedni, a kétely legkisebb árnyát is eloszlatta Borecs vallomása.

Szegény leányka halálsápadt arczzal jelent meg a vizsgálóbíró előtt s alig tudott felelni a hozzá intézett kérdésekre. Egy tekintet a szerencsétlen leányra megmagyarázott mindent. A gyilkos nem lehetett más, mint a leány kedvese. Nem is tagadja. Térdére borul a bíróság előtt s zokogva könyörög, hogy bocsásanak meg az ő kedvesének, nem akart ő ilyen nagy vétket elkövetni. Hiszen mindössze csak egy csapást mért az Emil urfira. Megirta azt neki az ő Vendelje, a kit talán sohasem fog többé látni életében.

Szegény Borecsától aztán elvették Vendel levelét s őt kivezették a tereméből.

E levél volt a legfontosabb okmány, mely minden kétséget kizárt a gyilkos kiletét illetőleg. Vendel megvallja benne, hogy a gyilkos tettnek ő volt az elkövetője. Megmondta ő Emil urfinak, hogy pákász macskának fazékhoz verik a száját, de az nem hallgatott reá, minden este ott ólalkodott Borecsák háza körül. A múlt éjjel, talán a vihar elmúltát bevárando,

az udvarba akart mászni. Vendel, ki mindég nyomában volt, rákiáltott, mire Emil dühösen csapott egyet arczába lovagostorával. „Nekem sem kellett több, — írja a volt parádés kocsis, — nagyot fordult velem a világ s dühömben úgy fejbe kolintottam az urfit, hogy az menten összerogyott. Magára hagytam, de még akkor nem tudtam, hogy gyilkos vagyok. Ma hajnalban tudtam csak meg, hogy mily nagy bünt követtem el. El kell menekülnöm, mert különben életemmel lakolok. Édes gyöngyvirágom, drága, jó Boriskám! Ne epesszse szívedet értem a bűbárat; fogod te még látni a kedves babádat. Eljövök még érted, elviszlek innen; ártatlan vagyok én, látja a jó isten. Ne felejts el engem, szerelmem, világom; sirass meg engemet, sirasd meg sorsomat, hogy oly bajba keveredtem. Most válik majd el, hogy igaz hűséggel voltál-e hozzám. — De csak szomorú lett mostan az én nótám:

„Megátkozott engem az édes anyám;  
Hogy ne legyen se országom, se hazám,  
Csipkebokor legyen az én szállásom,  
Ott se legyen sokáig maradásom.“

De minek irjam le egészen ezen egyszerű, őszinte bánatos nyilatkozatot; a bíróság ugy sem tekintette azt egyébnek, mint száraz aktának, mely a rablőgyilkosság elkövetőjének kiletét illetőleg minden kételyt eloszlatott.

De hiába volt minden keresés, kutatás, a csupa

örlegények megkettőztetett buzgalma, az Emil családja részéről a gyilkos fejére kitézett díj: mind-mind nem segített semmit. Vendelt nem tudták kézre keríteni. — Végre is le kellett erről mondani azon sovány reménnyel, hogy majd csak visszavetődik a Borecsához. Hónap hónap után mult és Vendelnek se hire, se hama nem volt. Mindenki azt hitte, hogy a Tiszába vetette magát. Némelyek erősen bizonygatták ugyan, hogy husvét előtt, mikor hajnali misére mentek, egy férfit láttak Kenderesiné asszonyom házából kilépőzni, a ki nagyon hasonlított Vendelhez; de azt csak mendemondának tartotta mindenki.

\* \* \*

Két évvel Emil urfi meggyilkoltatása után Kenderesiné asszonyom egy szép reggel elköltözött oda, a honnan nem szoktak többé visszatérni.

Temetés után Borecsát, a szegény magános árvát egy rokona akarta magához venni. De ő még egy éjet abban a házban akart tölteni, hol egész gyermek-kora lefolyt.

A ki másnap Lipéné asszonyomat az utcákon látta végig karikázni, az mindjárt sejtette, hogy valami nagy dolog történt a faluban. Az utcán megállított mindenkit s nagy gesztusokkal beszélt el valamit, mire minden hallgatója fejet csóvált. Most akad épen a vak péknére, a ki sápadt a dühtől és kíváncsian, hestett a pletykázzak, hogy megelőztetett,



olvasóinak. Azzal több jót tesz, mintha a magyar szidása mellett elír egy kupa alizarintintát és elrág kinjában egy tucsat ruczatollat.

A revidere!

Khám.

## Belföld.

A csehek budapesti utazását a bécsi lapok nagyon különböző szemüvegen nézik. A kormánypárti „Presse” fontosságot tulajdonít neki s fölhasználja az alkalmat, hogy a német nationalistákat a magyarok szivességére és békülékenységére figyelmeztesse, melyet ő nekik is gyakorolniuk kellene a csehek iránt. A „N. Freie Presse” budapesti levelezője határozottan kijelenti, hogy a cseheket Budapesten jól fogadták ugyan, de a politikai faktorok az egész magyar sajtóval egyetemben tartózkodtak minden politikai kijelentéstől s a cseh vendégekkel politikai barátkozásba egyáltalán nem bocsátkoztak. A lezelező ezt a magyarok kifejtett és helyes politikai érzékének előnyösen számítja be. Ugyanitt említés van téve arról is, hogy — mint azt beavatott részről is mondják, — midőn dr. Rieger Tisza Kálmán előtt szóba hozta a cseh és osztrák politikát, a miniszterelnök határozottan így válaszolt a cseh vezérférfiúnak:

„Nem avatkozom Ausztria dolgaiba, sem jogom, sem kedvem nincsen hozzá, aminthogy azt sem engedném meg, ha Ausztria bele akarná magát ártani a mi ügyünkbe. Azonban, ha e kérdés egyszer olyképen állíthatnák föl, hogy Ausztria német maradjon-e vagy szláv legyen, akkor én — föltéve, hogy a közügyekben még mindig lesz befolyásom s ő felsége engem kérdezne meg — mindent elkövetnék, hogy Ausztria ne legyen szlávva.”

## Uj román lapok.

II.

Ki bántja itt hazánkban román testvéreinket és miben vannak korlátozva?

Hát nem egyenlők-e itt a törvény előtt? nem szabadon úznak-e földmivelést, ipart, kereskedelmet? nem birnak-e alsóbb és felsőbb tanodákkal, melyek nemzeti nyelvüket és hagyományaikat szabadon és az állam által is segítve ápolják? és nincsen-e még az egyetemen is különös gond fordítva nemzetiségükre?

És ha mindezzel birnak és teljesen egyenjogúak, ki és mi ellen akar a „Romänische Revue” küzdeni?

Avagy nem látja-e át maga ezen lap, hogy szélmalomokról álmodik és hogy már első munkatársa ezen álmából felköltöni igyekszik, ki „Jogszolgáltatásunk” czime alatt hangsúlyozza, hogy a jogegyenlőség meg van, de a jogszolgáltatás nem egyenlő, mert nem románul hangzanak az ítéletek és mert nem minden bíró tud románul?

Hát ha Joan Slavici, ki a „Jogszolgáltatásunk” czimű cikkét ezen füzet 9—14. lapjain írta, a ki bizonyára lesz oly jó román, mint a szerkesztő — tudja, hogy itt jogegyenlőség uralkodik, csak maga a szerkesztő nem tudja ezt és csak őt ne tudná munkatársa álmától megfosztani?

— Hát nem hallotta még komámasszony?  
— Dehogyan nem hallottam, komámasszony!  
— Az a szegény leány...  
— Hm, hm! Ki hitte volna?  
— Bizonyos, hogy utána szökött!  
— Ki után? — kérdé a vak pékné, kit már majd megemésztett a kíváncsiság.  
— Ki után? Hát szeretője után!  
— A Mukra Pista után?  
— Ej haj, komámasszony, de hiszen kend nem tud semmit!...

A vak pékné jónak látta kapitulálni. Kiváncsisága nagyobb volt, mint büszkesége.

— Nem ám, nem tudok lellem, nem én.

Lipéné asszony erre egész diadalérzettel mondá:

— Tyűh, komámasszony, pedig ez nagy ujság ám!

— Ugyan ugy-e?

— Ugy ám. A Kenderesi Borcsa megszökött az éjszaka; nem találják sehol. Bizonyosan a Vendel után szökött, mert hát tudja komámasszony, hogy az a legény még él ám és a felföldön kocsiskodik. Hej komámasszony...

Lipéné asszonynak itt torkán akadt a szó; észrevette ugyanis, hogy magának beszél, nem volt hallgatója. A vak pékné már rég ellábal s épen a Partii korecsma előtt beszélget a bíróval, pedig ennek ő akarta elmondani azt a nagy ujságot. A vén pletykászak

De igaz, hiszen ez nem is csoda, mikor Slavici is álmodik, midőn ő meg a jogszolgáltatás terén lát szélmalomokat és azt akarja, hogy mert az országban jogegyenlőség van, ne minden román tudjon magyarul, hanem minden magyar, német, szász, tót, cseh stb. tudjon románul, ha egyszer bíró!

A kinek a jogegyenlőségről ilyen fogalmi vannak és a ki a jogegyenlőség alatt azt képzei, hogy mindazoknak, kik jogegyenlőségben élnek, románul is kell tudni, egyforma étvágygyal kell birni és egy kaptára kell csizmát — pardon! opincát — hordani, azzal a jogegyenlőségről nincs mit vitatkozni és annak kár idejét egyébre mint álmodásra fordítani.

De hiszen nem is a jogegyenlőség, nem is a jogszolgáltatás, hanem egyéb bántja e lapot és ez kitér a további cikkekből és különösen „A román sajtóból” czimű közleményből, melyben a román lapok panaszaának szemelvényeként egy hosszú siránkozás foly a fölött, hogy „a románok nem járhatnak többé iskolába, mert itt egy idegen és nehéz nyelvet t. i. a magyart kénytelenek megtanulni, melynek megtanulására reászorítva lévén, ez a románokat a magyar nyelv és a nemzet ellen elkeseríti idővel...” Ime, itt sarkallik ezen lapnak és a románoknak minden panasza, minden képzelt baja és ez ellen akar ezen lap küzdeni.

A magyar nyelvnek az elsajátítását tartják román testvéreink bajnak, abban áll elnyomatásuk, hogy ezen nyelvet megtanulniok kell és ezért kiabálják, hogy nincs jogegyenlőség, hogy elnyomatnak és hogy szabadságuk korlátozva van; és sajátságos, hogy kiabálásuk közepette nem veszik észre, hogy ezen a magyar nyelv ellen irányuló agitációjuk által vesztik hitelüket minden józan gondolkozó ember előtt.

Hát ha a románok idegenkednek a magyar nyelvtől, nem idegenkednek-e ekkor a magyar nemzettől és a magyar államtól is egyuttal? Hát ha nem akarnak megtanulni magyarul beszélni, hogyan akarnak a magyar államban bírói, politikai hivatalt viselni vagy tanári stb. állomást elfoglalni? Vagy a jogegyenlőség alatt azt értik, hogy a román ügyvéd, bíró, hivatalnok, tanár, pap stb. csak a román nyelvet köteles birni, míg a többi nemzetiség a többi hazai nyelveken kívül a románt is köteles elsajátítani?

Hisz ekkor, ha ez a célzatuk, vágyuk és óhajuk, akkor tisztában vagyunk az aspirációikkal, mely ily körülmények között nem lehet más, mint az, hogy Magyarországból Románia legyen, hogy a román nyelv reánk erőszakoltassék, más szóval hogy eloláhosítsunk, mely eloláhosítás, sajnos, sok helyen már sikertült is, de ha az isten megsegít, nem örökre.

S miután az ismertett lap s mint legtöbb román társa csak ellenünk és nyelvünk ellen irányul, midőn azt idegennek, ellenszenvesnek, elidegenítőnek nyilvánítja és midőn minket elnyomóknak igyekszik feltüntetni, ak-

erre szikrázó szemekkel tartott a szegény áldozat, a bíró felé.

\* \* \*

Lipéné igazat beszélt: Borcsa eltűnt a faluból, mely őt többé soha nem is látta. A faluban mindenki azt hiszi, hogy Vendellel együtt boldogan él valahol a felföldön, hol Vendel idegen név alatt kocsiskodik egy gazdag zsidónál.

J.

## Apróságok.

Boirot egy fiatal özvegyet látogat meg s vigasztalja.

— Ah! ez a megpróbáltatás nagyon is sulyos!

— sohajt a nő.

— Vigasztalódjek asszonyom, van, a mi enyhitheti bánatát.

— S mi volna az?

— A fekete szín nagyon jól áll önnek!

\*\*

## Uj definíció.

— Igaz, hogy Cornelia férjhez megy?

— Ugy van, jóvendőbelije nagyon gazdag.

— S mennyi idős?

— Van vagy ötvennyolcz.

— Ugy egy jóvendőbeli, a kinek meglehetősen multja van!

\*\*

## Vajjon igaz-e?

— Tudja-e, mi teszi boldoggá a nőket?

Ha szépek  
Nem, ha a vetélytársnő rut.

kor, midőn tendenciája nem egyéb, mint el-  
lentünk izgatni és a román szokásoknak stb.  
propagandát csinálni. — helyén lesz idej.  
korán reámutatni arra, hogy ezen nemzetiségi  
lap is, mint sok más társa, csak konkolyt akar  
hinteni azon jó egyetértés közé, melyet a ma-  
gyar sajtó a nemzetiségek között fejleszteni  
igyekszik.

W.

## Külföld.

Revanche. A Telegraful hire szerint a francia kormány kijelentette a párisi román követnek, hogy többé román tanulókat francia tanintézetekbe föl nem vesznek.

Angol-orosz-afghán kérdés. Az angol kormány gyorsan és véglegesen befejezni törekszik az afghán határkérdésre vonatkozó tárgyalásokat. Eddig az új kabinet nem érezve szükségét, hogy az elődje által elfogadott egyezségi terven változtatást hozzon javaslatba. A Zulfikar kérdés még függőben van. Merusakot illetőleg ragaszkodik a kormány ahhoz a korábbi megállapodáshoz, hogy ez Afgánisztáné maradjon. De orosz részről nem is indítványozták e pont megváltoztatását. A kormány semmi áron sem fog bármely vitás kérdésnek függőben hagyására egyezni, hanem határozott és végleges rendezést óhaj elérni az afghán határvonalra nézve s azért e kérdés mellett minden más diplomáciai ügyet háttérbe szorít.

## Román lapszemle.

A drezdai hősök hős tetteit megénekelte a „Gaz.” is „Ez Erdélyért!” kiáltá a hős sulferájnos, ki a személyes elégtétel elől jobbnak látta elpárolni. Már akár-hogyan történt, írja a „Gazeta”, annyi tény, hogy az erdélyi kérdés Drezdában felvetett, a hol szembeülnőleg bebizonyították azok magaviseletével való elégtelenségeket, kik ma azt az országot elnyomják. Magától érthető, hogy midőn a németek Erdélyről beszélnek, ők első sorban nem a románokra, hanem a szász testvéreikre gondolnak. Vigasztalódjék a „G.” azon tudatban, hogy Bukarestben a Hóra ünnepen első sorban nem a szászokra, hanem az erdélyi román testvérekre gondoltak.

Huzzák ezt a szép Erdélyt Bukarest felé, Drezda felé; de épen azért, mert két felé ránczágálják, ezt feleli: se hozzád, se hozzá. Régi historia ez már, soknak beletört a nyaka, a szép menyecske utáni vágyba.

Olyan időket is átél, melyekről Bethlen Farkas azt írta, hogy azokhoz hasonló soha sem volt és helyéből kimozdítani soha sem bírták. A mi a Kárpátok gyűrűzetén belől van, az ne bántsd virág. A drezdai szunyogesipés ellen legfennebb megvetésünk van. Szászok és románok sem gyönyörködhetnek korecsmákban illő hőstetteken. Hasztalan hiszi a „G.”, hogy a szászok és románok elleni magunktartásával adunk okot arra a paraszt tempora. Nincs okunk tehát attól tartani, hogy e miatt a hős miatt még nem is azok a kik elkövettek, hanem épen egy egész nemzet t. i. a magyar fogja eljátszani egész Európa rokonszenvét. Ugy látszik márkába nevet a mi jó barátunk. Azonban legyen nyugodt, nem készülünk boszura ama hősök iránt, s midőn a „Gazeta” azt mondja, hogy ő sem helyesli, de még is elismeri, hogy némelykor az érzelm felül kerekedik a józan ész, mint Drezdában történt az erdélyi szászok érdekében: ezzel megengedi feltételeznünk, hogy nem banná, ha a nemzeti érzelm a józan okosságon Bukarestben is felülkerülne az erdélyrészi románok érdekében. Ama tapintatlan drezdai vitézség eszébe juttatja egyszerre a „Gazeta”-nak, azt a sok ehez hasonló(?) tényt, melyeket a magyarok a velük lakó nem magyarokkal elkövetnek, megsértvén azok becsületét(?) és nemzeti érzelmét. Hát kérem ez más szavakkal azt teszi: Jól tették! Minek csüri-csavarja tehát a mondatokat össze-vissza, hiszen ugy is tudjuk a többit. Szeretnők — így végzi — ha azt a leczkét meg is értenénk, mert nem fog javunkra válni s még a hazának sem, ha egyszer minden oldalról hangzani fog: „Ez Erdélyért, a Horvátországért. Ez az iskolák üldözéseért. Ez e a szerbek, tótok zaklatásáért.” Egyet kifejezett a „Gazeta”, azt meg mi írjuk ide. „Ez a 3 millió románért. Szó sincs róla, hogy azt is oda ne értsük. Oda értjük még azt is: „Ezt a „Gazeta”-ért a „Tribuna”-ért, „Tagblatt”-ért és „Kronst. Zeitung”-ért. Kell-e még több?! Ugyancsak megfogunk lakolni, de hogy mikor, ezt, bár még a lengyel lapok is ismerik, hogy a román lapok kitűnő proféták, még ők sem tudják. Hát várják ők is, várjuk mi is, addig lássunk dolgunk után.

Legelső dolgunk utánna nézni, hogy mit szól a „Gazeta” Trefort miniszternek, Teutsch ág. ev. püspökhez intézett levelére. Megjártuk kíváncsiságunkkal.



Nem mond kevesebbet, mint azt, hogy az a levél minősíthetetlen czélzatu intentiunea necalificabila. Ebből elég lesz ennyi. Hát a gr. kel. és gr. kath. érsekhez intézett levelére az mit szól.

Ez aztán már többeske lesz. Legelőbb megteszi Trefort minisztert rendeletek miniszterének, a ki a szászoknak zabot zörget. Mocsil! mocsil! mondaná a türkösi csángó. A románoknak meg az ostort csatogtatja. Ennek a miniszternek okossága azon jezsuita(?) taktikában áll, hogy a szászokat és románokat össze veszítse. De nem fog ám ki rajtok. Eddig csak a kis ujokat kérte a miniszter, most már kezeit akarja ragadni. A szászok mindig szót fogadtak nagyjaiknak, de hát a románok nagyjai? Ezek megapultak a miniszter előtt, kinek a szerénység soha sem gyenge oldala s most már hogyan ne merészelne nagyobb dolgokat! Ez a nagy dolog abból áll, hogy az egyházi hatóság által hivatalától megfosztott tanító felett hozott ítélet végrehajtás előtt a miniszterhez felterjesztendő. S ki ennek az oka? A kik üldözöbe vették azon gr. kel. és kath. román tanítókat, kik a magyar nyelv tanításért a minisztertől jutalmat fogadtak el s kiket a román lapok szünetlen denuncziáltak, épen úgy, mint azokat a gr. kel. lelkészeket, a kik államségélyért mernek folyamodni, vagy azokat, kik magyar közm. célra mertek adakozni.

Hát tudomásul vesszük mindazokat, s ezek között azt, hogy Trefort a rendeletek minisztere. Czenkalji.

## Küküllő megyék.

Segesvár, 1885. július 21.

— Püspöki látogatás Medgyesen és Segesvárt. —  
(Vége.)

3). Mikor a papi lak meglesz, a papi fizetés összeszerzése következik. Erre szolgálának a; az egyház tagoktól az „egyházi adó” czimen már most is fizetett jövedelemből egészen biztosra vehető 100 frt; b;) a várostól nyerendő kanonika porcio jövedelme, szintén 100 frt; c;) Az egyházkerület rendelkezése alatti különböző alapokból és az országos közalapból remélhetőleg kapható 200 frt; d;) az államtól, az állami elemi iskolában teljesített vallás tanításért 120 frt. összesen 520 frt.

Ezek mind olyan valószínű számításon alapulnak, hogy megvalósításuk jó formán csak időkérdés s ha a mozgalom élén állók, kellő kitartással és szorgalommal járnak el, a tervezett anyaegyház egy pár év alatt véglegesen szervezve lehet.

4). A papi lak vételára elsőbbsen — igen természetesen — csak kölcsön útján lévő fedezhető, kölcsön visszafizetése céljából gyűjtés fog indítani. A gyűjtésnek eredménye nem lehet kétes előttünk, mikor az adakozók névsorát olyan névvel nyithatjuk meg, mint a milyen a főtiszteletű Szász Domokos püspök uré ki azon meglepő ajánlatot tette, hogy az 1885 éven kezdve ezen egyháznak évenként 100 frtot fog adni mindaddig, míg az Isten életben tartja. (Éljen! Szerk.)

Ez ajánlat annyira nagy és nemes lelkű, hogy szavakban kifejezett dicséretre nem szorul. Minket legalább a könyekig meghatott s jó idő telt bele, mikor gondnokunk Horváth László ur e fölötti örömeinek s forró köszönetének halvány kifejezést adhatott.

A gyűlés ezen megható esemény benyomása alatt: igen fennkölt hangulatban fejeztetett be, a főtiszteletű püspök urtól szívjből jövő éljenekkel becsúzva el.

Délután 2 órakor ismét összejöttünk a főtiszteletű püspök ur tiszteletére rendezett, 34 terítékből álló ebédnél. Diszes közönség volt itt együtt, mindvégig kedélyes hangulatban.

A felköszöntök sorát Horváth László gondnok ur kezdte meg, éltetvén a püspök ur méltóságát, mire a püspök ur válaszolt, éltetvén a jelenlevő felekezetek — rom. kath., ágostai ev. gör. kel. és unitarius — lelkészeit. Somogyi István érdemes főgondnokunk gróf Bethlen Gábor ur ő méltóságáért üritett poharat, a mi ő méltóságának, — ki ez idő szerint Tátrafüreden időzik egészségének helyre állítása szempontjából, — távirati uton hozatott tudomására. Majd következtek gyorsan egymásután Weisz Józsefnek az esperes urnak a lelkészekre Raffay Domokos és Deutsch János lelkészeknek a főtiszteletű püspök urra, Moldován Demeternek az egyetértésért Nagy Lázárnak a beszolgáló lelkészre s Balás Imrének a külömbféle osztálynál szolgáló tisztviselőkre mint egyszersmind buzgó egyháztagokra mondott felköszöntőik.

Ebéd végezte után, a főtiszteletű püspök ur, az egyházmegyei esperes kíséretében még időt vett magának a szomszédos fehéregyházi és héjjasfalvi egyházközségeket látogatni meg. Mindkét helyen részletes

információt szerezvén magának az egyházközség viszonyai felől, melyet szerezni, valójában csak is ez uton lehetséges s mindkét helyen meggyőződött a felől, hogy ezen egyházközségek idegen elem közé ékelve, terhes missziót teljesítenek, igen csekély anyagi eszközzel. Azon biztató remény kecsegtet, hogy a főtiszteletű püspök urnak ezen soha el nem feledhető látogatása egyházközségünk életében, egy jobb sorsnak forduló pontját fogja alkotni.

Miután míg a fehéregyházi egyházközség nagy-lelkű patronusát gróf Haller Ferencz urat is meglátogatta volna a főtiszteletű püspök ur, ismét Segesvárra tért vissza, honnan az éjjeli gyorsvonattal szívélyes bucsu után Kolozsvárra utazott magával vivén a meglátogatott egyházközségek tagjainak semmivel el nem törölhető szeretetét s azon szívjből származó kívánságunkat, hogy a seregeknek Istene Ő méltóságát, választott püspökünket, az anya szent egyháznak s abban a mi kicsiny egyházközségünknek is java érdekében, az évek hosszú során keresztül éltesse.

—s. e.—

## Kultüregylet.

A brassómezei főkegylet tagjai közül tagsági díjaikat befizették:  
(II-ik közlemény.)

Rozsondai János, Veszprémi József, Szinte Ferencz, Péter Mihály, Eisenkraut Samu, Quittner S. Fink Adolf, Gábor Antal, Fuchs B., Schenk Károly, Vén Ferencz-István, Kanabé Gergely, Veres György, Örtel János, Ilyés András, Szemerjai Károly, Márk Sámuel, Svabe Ágoston, Bartha Gyula, Moór Gyula, Molnár János, Pap László, Tokos Izsák, 2—2 frtot; Markó Imre és Tuzson Elek 1—1 frtot. Összesen 48 frt. Az 1-ső közlemény összege 176 frt. A két közlemény együtt 224 frt.

Kultüregylet. A fogarasi magyar ifjuság ez évi augusztus 1-én (szombaton) a papírmalom helyiségében az erdélyi magyar közművelődési egyelet javára hangversenynyel egybekötött tánczvizalmat rendez. W. Benedek Arthur biz. elnök, Péter István titkár, Benedek János ifj. pénztárnok, Gál Lajos, Pfundtner Károly, Scharscher Dániel, Semsey Gyula, Tibáld Miklós, Tóth József, Veres Árpád, Vagner Adolf, Zakariás István, Zankó Emil ifj. bizottsági tagok. Belépti díj: 1 személyre 1 frt. — 3 tagból álló családjegy 2 frt. — belépti-jegyek csak a meghívó előmutatása mellett válthatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 7 órakor — Éljen a derék fogarasi fiatalok! —

A magyar kereskedelmi csarnok választmánya az erdélyi közművelődési egyesület számára, legutóbbi ülésén 100 frtot szavazott meg.

## Vidéki élet.

Felső-Árpás, 1885. július 14-én.

Tekintetes szerkesztő ur!

Elválásunk alkalmával, azt méltóztatott emliteni, hogy most jön a holt saison, s akkor a fél évvel ezelőtt beadott tárcaczikkemet hozni fogja. Felbátorítva ezen buzdító szavak által, én is mint sok annyi más, nevének hirt, tollamnak dicsőséget szerzendő (!) beküldöm jelen soraimat azon tiszteletteljes kéréssel, hogy ne terheltezzék ezt is a holt saisonra kárhoztatott cikkek közé besorozni, hisz a holt saison társadalma, ugy sem sokat ügyel arra, vajjon üti-e a cikk szerkesztői censura szigorát avagy sem.

Nagyon kérem tehát tisztelet szerkesztő ur, ha már cikkeime: a holt saison számára tartogatta fenn, jelen soraimat, csak azért, hogy a jövő évadnak is legyen mit olvasni, jövőre ne halaszsa, mert nem képzelem, azt a leirhatatlan lelki kint, a mit hosszas halogatásával eddig is okozott.

Minden lap megjelenése alkalmával valóságos szenvedély fog el, homlokomon hideg veríték csurog alá, a lap reszket kezemben, visszafojtott lélegzettel nézem, nézem a tárczát, ha nem jön-e még a cikk, de . . . , jaj! szemem világa elvész, lábaim alatt inog a föld, a lap kiesik kezeim közül, s ha nem lennék kávéházban vagy kaszinóban, talán el is ájulnék, mert a cikk nem jelent meg. Föltettem tehát magamban, hogy soraimmal többé nem keresem fel; de ujra gondolám, bolond! hány nagy hírv tudós ir okos és nagy könyveket, s még a holt saison kalmár kontárjai sem böngésznek benne soha, miért ne írnék hát én, ki okos és nagy könyveket ugy sem irtam, s kinek cikkeit, ha mások nem, a holt saison társadalma ugy is átolvassa.

Legyen tehát annyi mint az, reményem, hogy eddig már a „Brassó” is behaladott a holt saison-

ba\*), s így cikkeim nevémmel ékesítve méltó helyen fognak állani.

Nem azért, mintha érdekelné a szerkesztő urat, s a nagy olvasó közönséget hollétünk, de tudom azért, hogy ha esetleg holt hírlapunk keltenék, s kielégítési végrehajtást akarnának reánk vezetni, a szerkesztő ur felvilágosítást tudjon adni.

Itt vagyunk bizony mi Brassótól 100 kilométernyi távolságban a havasok tövében. Elöttünk egy végnélküli róna, az Olt völgye áll, felettünk 7—8000 láb magasságban Erdély legmagasabb bércei emelkednek, körülöttünk a havasi szellő kellemes fuvalmán kívül, mi sem háborítja a csendet, mintha nem is a szabad természetben, hanem egy végtelen nagy templomban lennénk, melynek tornya, ha nem is mulja felül a kölni dom góth izlésű iveit, s templomában, ha nem is szól a Szentpéter templomának imára búzditó orgonája, de amant messze túlhaladja az egymás fölébe emelkedő szikla-csucsok halmazza, emezt kipótolja a vadon fiának melabús furulyaszava, az ég zenéjének ezerszeres visszhangja. Valóban nem sok aesthetikai érzék kell ahhoz, hogy az ember költői hangulatra emelkedjék; csak felette kár, hogy a felnyergelt Pegazus oly hamar földhöz veri itt azt, ki hevült agyvelővel a földiekről ugy meglepedezik.

Hasonlóan jártam én itt fenn a fellegek szomszédságában; engem is felültetett, s le is vetett az az átkozott Pegazus, ugy hogy nem egyhamar fogom felejtetni; de ugy kell, nem gyermek kezébe való a kés.

Ha nem lesz érdektelen, le is írom ezt a szörnyű csapást.

Kellemes nyári reggel volt, a nap még alig csiszolta ki fényesre tányérát, hogy bevilágosítsa vele az alatt bámuló világot, mikor mi apró havasai lovakon ülve az előttünk a fellegekig nyúló havasok szűk völgyeiben haladtunk felfelé. A reggeli kellemes hűvös lég, a sziklák közt dühörögve tovább siető kristály tiszta patak utunkat élvezetessé tevők; elannyira, hogy a fennebb említett Pegazus már itt kezdé átkozott nyergét magára öltetni, s mikor azon ponthoz értünk, honnan lóháton tovább menni nem lehetett, a Pegazus is számomra felnyergelve készen állt.

(Vége következik.)

## A közönség köréből.\*\*)

Alulírott, mélyen megszorodott férj maga, valamint gyászoló családjá nevében kedves kötelességének tartja ezennel hálás köszönetet mondani mindazoknak, kik forrón szeretett, felejtethetlen neje, Vasady Józsefné, szül. Meczey Mária végtisztességén résztvenni szivesek voltak, másrészt pedig részvétnyilatkozataikkal enyhítették a nagy csapás fájdalmait. Fogadják ismételten őszinte köszönetünket.

Brassó, 1885. július hó 27-én.

A gyászoló család nevében  
Vasady József.

## Helyi és vidéki hírek.

Kinevezés. A brassai áll. főreáliskolához rendes rajztanárra neveztetett ki a budapesti áll. VII. kerületi főgymnasium helyettes rajztanára, Szépréthy Béla. Üdvözljük eren derék, fiatal tanárt!

Halálozás. Mint értesülünk dr. Bachmaier János brassai orvos f. hó 26-án éjjel Karlsbadban meghalt. Béke poraira!

Lépfene. Az ó-sánczi m. kir. vesztegintézet területén egy idő óta nagyobb mértékben hullnak el a bivalok. A betegséget eddigé nem lehetvén konstatalni, a miniszterium kiküldötte Sequens marosvásárhelyi kir. áll. állatorvost, kinek f. hó 26-án sikerült az állomásvezetővel együtt konstatalni, hogy az elhullás oka anthraxos toroklob.

Szaj- és körömfájás. Mint értesülünk, Nagy-Küküllő megye területén, Nithus községében a szaj- és körömfájás ujbol kitört, míg a többi községekben megszűnt.

Grant tábornok, Amerika legnagyobb élő alakja, meghalt. Peitler váci püspök szintén átszenvedeti.

A budapesti állami közép- ipartanodában a beiratások ezután szeptember hó 1-ső napjától nem 15-dik, hanem csak 10-dik napjáig tartatnak. A belépni óhajtó tanulóktól előzetes gyakorlat kívántatik, vagy legalább is az, hogy ezen nyári szünidő alatt a gyakorlatban foglalkozzanak s ezt hiteles bizonyítvánnyal igazolják. Szükséges végre, hogy a tanulók a beirathoz szüleikkel vagy gyámjaikkal jelenjenek meg. — Budapest, 1885. július 18-án. Hegedűs Károly, igazgató.

Egy olaszországi löpormalom felrobbanása. Borzasztó katasztrófa folyt le tegnapelőtt Olaszországban

\*) Szerencsénkre még nem érezzük.

Szerk.

\*\*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.



a Sesto és Colonnata között állott puskaforos malomnál. Ugyanis a lőpor-örök egyikében robbanás történt, mely egy munkást ötven méternyire eldobott; majd ismétlődött a robbanás a többi örökben is, úgy hogy az egész lőpormalom a levegőbe röpült. A munkások egy részének idejében sikerült megmenekülniök, mindazonáltal három egyén meghalt s tizenkettő súlyosan megsebesült. A lőpormalom igazgatóját, ki az első robbanásnál érkezett a helyszínére, a második robbanás a levegőbe dobta, honnét csak hullarészei hulltak alá. Az igazgató neje, midőn a borzasztó katasztrófáról értesült, szörnyet halt. Hogy mi volt az oka a robbanásnak, eddig kipuhatható nem volt.

Vasuti szerencsétlenség történt — mint értesülünk — Herczegfalva és Bicske között mult vasárnap reggeli 1/2 7 órakor. A 25-ös számú őrháznál Zali-horszki örök 24 éves neje a vasuti jelzőt a vágányok közt feledte, s mielőtt az 52. számú vonat odaérkezett volna, ki akarta a jelzőt helyéből emelni, de már későn, — a vonat alá sodortatott s pár órai kínos szenvedés után férje s két kis gyermeke mély fájdalomra kisenvedett. A szerencsétlen fiatal nőt a vonat nagyon összemarcangolta.

Meggyilkolt bíró. Sibóton, mint az „Ellenzék” írja, a községi bírót, eddig még ismeretlen tettesek meggyilkolták. A bíró, mint az falun szokás, künn aludt az udvaron s reggel hozzátartozói nagy rémüléssel vették észre, hogy meg van gyilkolva. Feje a szó-szoros értelmében, el volt választva a töztől.

Meghíusult szökés. Nagy-Kanizsáról írják: A Sommer családon elkövetett gyilkosság részesei! Kis Gyuri és Stenna, meg akartak szökni. Az ablakok vasrácsait már néhány nap előtt kimoztatták helyeikből s a ruháikból font köteleken 24-én éjjel 1 órakor czelláikból az udvarból bocsátkoztak le. Az ör azonban észrevette őket, Stennára rálőtt s úgy megsebesítette, hogy reggel 8 órakor meghalt. Kiss

Gyuri már keresztülugrott a falon, de az öröknek sikerült őt elfogniok. Szökésük tervét néma jelekkel beszéltek meg.

**Tompa Mihály összes költeményeit** adja ki egyik elsőrangú kiadónk, Méhner Vilmos. A kiadás gyönyörű s aránylag igen olcsó. — Az 1—2. füzetek megjelenését korábban jeleztük volt már, most pedig már az egész első kötetről referálhatunk. A nagy költő dalai s ódái vannak itt együtt, s ezenkívül Szász Károly remek bevezető életrajza. Egy-egy gyönyörtien kiállított füzet ára csak 35 kr. — Ajánljuk e kiadást melegen t. olvasóink figyelmébe.

### Közigazgatás.

— Az „Assicurazioni Generali” a budapesti országos kiállításán. A biztosítási intézmény fejlődésének története hazánkban egy darab magyar művelődéstörténetet tár fel előttünk. Az országos kiállítás, hiven ama feladatához, hogy visszatükrözze Magyarország anyagi és szellemi életét, mely bepillantást enged a biztosítási ügy fejlődésének hazánkban. Utörő e téren a „Generali”, mely egyedül futja meg a kezdeményezés nehéz, göröngyös pályáját. Természetes, hogy később midőn már ki volt egyengetve az út, leküzdettek a kezdeményezés nehézségei a kitartó bátorságért el is nyerte a jutalmat és a nemzet elismerését. A „Generali” amaz intézet, mely meghonosította hazánkban a biztosítást. Triesztben 1831-ben alapított s alapítása után azonnal hazánkban is megkezdte működését. Több mint félszázados működése hazánkban, az első időben gazdag sulyos és nagy áldozatokban úgy pénzben és erőben, a későbbi időkben azonban gazdag a kivívott teljes és nagy sikerekben. Bár idegen földön született, a becsületes és emelkedett munkában eltöltött félszázad által megszerezte magának a magyar polgárjogot. Immár a számok maguk szóljanak és ezek azt beszélnek nekünk, hogy ez intézet az 1832—1883 években Magyarországon 74,286 kérésben kifizetett 30,022,836 forintot, miből az 1832—1841-ik évtizedre esik 901 kár 266,527 frt. kárösszege, ellenben magára az 1883-ik évre 5304 kérés 2,191,201 frtnyi kárösszege. A számok ezen egymás mellé állításából, s ha szemünk előtt tartjuk a fent jelzett összefüggést a biztosítás és a művelődés közt, azt látjuk, hogy hazánkban csak 1883-ban kifejtett kulturális tevékenység kilencszer nagyobb az 1832—1841-iki évtized kulturális tevékenységénél.

A grafikai ábrák csak az 1854—1883-as harmincz éves korszak van feltüntetve, egyrészt mert rövid volt az idő a régebbi anyag elrendezésére és feldolgozására, másrészt azért, mert a magyarországi üzlet az 1831—1853-as években még csak egy lentősséggel bírt. Ha vizsgáljuk a tűzbiztosítás fejlődését e három évtizedben, úgy találjuk, hogy a „Generali” 1854 kiállított 14273 biztosítási kötvényt 24,428,769 frtról és kifizetett 353 esetben 122,618 frtot, ellenben 1883-ban már kiállított 54,871 kötvényt 145,676,258 frt értékűről és kárterítésül kifizetett 2445 esetben 1,127,406 frtot. Azonban, hogy még világosabban feltüntessük a tűzbiztosítás nagy haladását, meg kell említenünk azt, hogy az utolsó években a legtöbb kötvény tíz évre állítatik ki, úgy, hogy 1883-ban összesen 111,668 kötv. 258,127,459 frt biztosítási értékűről volt érvényben. Hason arányokat mutat fel a „Generali” magyarországi jégbiztosítási üzlete. Itt szembeáll az 1853. 672,373 frtról kibocsátott 352 kötvény, az 1883-ban 26,411,957 frtról kiállított 7335 kötvénynek valamint a 2415 esetben 472,740 frttal adott kárterítésnek. Az 1854—1883 éves korszakban az intézet hazánkban kiállított összesen 91,540 jégbiztosítási kötvényt 226,411,959 biztosítási értékűről, melyre 23,614 kérésben 4,738,502 frt kárterítés fizetett. Erre adat azt mutatja, hogy minden 100 kötvényre 24.6 kár esett, vagyis hogy nálunk minden negyedik gazdát megkárosítja a jég. Sajnos, hogy gazdáink eddig csak nagyon csekély mérvben vették igénybe a jégbiztosítást, baj, melynek hátrányos következményeit a fenti adatoknál ríktóbban feltüntetni sem lehetne. Sok szempontból igen érdekes az 1879—1883-as öt éves korszak legnagyobb jégnapiainak statisztikája, mely mutatja, hogy a jelzett idő alatt minket a legveszesebb jég 1883, június 23-án sújtott. Ezen a napon t. i. a jég 76 községben 262 kárt okozott, melynek megtérítésére 77,278 frtot kellett fordítani. Ez határozott érv, azon fentebb kifejtett állításunk mellett, miszerint feltétlenül szükséges, hogy nálunk a jégbiztosításnak nagyobb alappon kell fejlődnie. A szállítás-biztosítás terén a „Generali” ép oly nagy és ép oly eredményes munkát végzett. Az ábrázolt 1854—1883-as harmincz éves korszakban az 58,133 kötvény állított ki 373,264,833 frt biztosítási értékűről és erre kifizetett 1844 kérésben 811,728 frtnyi kárösszeget. A mi az életbiztosítási ágat illeti, az Assicurazioni Generali igényelheti azt az érdemet, hogy ez intézményt ő honosította meg hazánkban, a mennyiben a biztosítási ágat már 1833-ban felvette üzlele körébe. Hogy mily eredménytelennél működött e téren, azon egy adat alapján is mérlegelhetjük, hogy 1884-ben 10,589-nél nem kevesebb kötvény 23,550,000 frtnyi biztosítási értékkel volt érvényben. Felelősen munkát végeznénk, ha még adatot is hoznánk fel a mellett, hogy milyen fontos az életbiztosítás terén a „Generali” tevékenysége Magyarországon. Ez egyetlen adat, melyet felemlítünk, minden hosszu beszédnél sokkal ékeesebben szól.

Felelős szerkesztő: Szterényi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

## HIRDETMÉNYEK.

(175) 1—1

**SERES JÁNOS**

**rosta- és szitakészítő**

Belváros, Nagy-utca 486. sz. a.

elvéllal mindennemű, szakmájába vágó munkákat, ugymint: sodrony (drót)-szövet, gép- és kézfónatu gabona-rosták készítését, ugyszintén készít molnár-szitákat, valamint építésekhez kötött homok és kavics rostákat, továbbá ablakrostélyokat, a melyek a legutányosabb ár mellett szolgáltatára állanak a t. közönségnek.

— Vidéki megrendelések pontosan és a legolcsóbb árban eszközöltnék. —

**Soós Karolina**

ajánlja a mélyen tisztelt közönség pártfogásába  
ezelőtt **SOÓS JÁNOS** néven volt üzletelt.  
Elvéllal  
minden az arany- és ezüstművészet, szalmába vágó megrendeléseket, javításokat.

Ugy a nem valódi ékszerket javítás vagy ezüstözés és aranyozás végett elfogadja; nemkülönben állandó aranyozásokat, vala mint kisebb-nagyobb templomi tárgyakat, u. m.: toronygolyók, keresztek, sugárzatok, gyertyatartókat.

A legutányosabb ár mellett szolgáltatára áll a t. közönségnek. Kész tárgyakkal is szolgál, u. m.: arany és ezüst fülfüggők, broche-ok, keresztek, keresztláncok, medallion, karékek, óraláncok, gyöngycsátok, klavis és gránát-gyöngyök, gyűrűk stb. (175) 3—5.

Szám 1220./1885.

## Haszonbéri hirdetés.

A fogarasi magy. kir. álladalmi ménésbirtok igazgatósága részéről közhirrre tétetik, mikép az alább jegyzett malmok-, továbbá italmérési jogoknak 1886. január 1-től — 1891. évi december végeig terjedő időre leendő bérbeadása iránt folyó évi **augusztus hó 21-én** reggeli 9 órakor ezen birtokigazgatóságnál írásbeli zárt ajánlatok útján fensőbb jóváhagyás fentartása mellett árverés fog tartatni.

| Szám | A bér részlet neve | Lisztelő malmok | Koromárlási jogok                      | Megjegyzés                          |
|------|--------------------|-----------------|----------------------------------------|-------------------------------------|
| 1    | Breáza             | — —             | csak a jog                             | Malom és koromsajog együtt adatnak. |
| 2    | Bethlen            | — —             | jog és koromsaház                      |                                     |
| 3    | Parró              | — —             | " " "                                  |                                     |
| 4    | Alsó-Venicze       | — —             | " " "                                  |                                     |
| 5    | Felső-Venicze      | — —             | csak a jog                             |                                     |
| 6    | Alsó-Komána        | két 4 járáttal  | jog és koromsaház                      |                                     |
| 7    | Felső-Komána       | egy 2 járáttal  | " " "                                  |                                     |
| 8    | Kucsuláta          | — —             | csak a jog                             |                                     |
| 9    | Kucsuláta          | — —             | (volt Mikes-féle koromsaház jog és ház |                                     |

Bérleti kívánók 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat, melynek borítékán az ajánlat tárgya és a bánatpénz mennyisége, úgy az ajánlattevő neve világosan kiteendő, — 1885. évi augusztus hó 21-én délelőtti 9 óráig a fogarasi m. kir. ménésbirtok igazgatóságánál benyújthatják; később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatban világosan kiteendő a bérbe venni szándékolt malom vagy italmérési jog, az azért évenként ajánlandó bérösszeg számmal és betűvel világosan kiírandó, továbbá kiteendő, hogy ajánlattevő a bér tárgyat és a bérleti feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Az üzleti és hozzátartozó melléképületeket haszonbérlok tűz ellen a magyar általános biztosító társulatnál biztosítani és időről-időre és folytonos jókarban tartani kötelesek.

Az állami adót és annak járulékait az uradalom fizeti, minden egyéb a birtok után járó terhek a bérlok terhelik.

Oly ajánlattevők, kik e ménésbirtokon bérlok nem voltak, kötelesek vagyoni állapotukat igazolni. A bérlet további feltételei alólirt igazgatóságnál betekintheők.

A fogarasi magy. kir. álladalmi ménésbirtok igazgatósága.

Iskola Alapítvány — Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală — BCU Cluj Napoca.

Brassó, ALEXI könyvnyomdája

A Bolya, kút-utca 372. sz. alatti,

„Gödri” néven ismert

**fogadó-korcsma**

akár szent-Mihály napjától fogva, kár rögtön is kiadó; esetleg szabad kézből eladó is.

Bővebb megtudható Gyertyánffy József tulajdonosnál, Klastrom-utca 615. sz. a. (170)3—3

**Mansberger E.**

órás,

Brassóban, Nagy-utca 436. szám alatt.

Van szerencsém ezennel teljes tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy **órás-üzletem** jelenleg

Nagy-utca 436. szám alatt van, szemben Fleischer M. s társa husszékével.

Ugyanekkor ajánlom magamat mindenféle órajavítások gyors és pontos eszközésére.

Tisztelettel

**Mansberger E.**

órás.